

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11Csp/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120201933
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2120201933.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci sporu žalobcu: POHOTOVOŠŤ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zastúpená: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, Majerníkova 3A, Bratislava, proti žalovanému: A. I., nar. 09.XX.XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX, J., o zaplatenie 1.524,24 eura s príslušenstvom a zmluvnou pokutou, o čiastočnom späťvzátí, takt

rozhodol:

I. Konanie sa v časti o zaplatenie sumy 280,- eur a zmluvného úroku vo výške 33 % ročne zo sumy 1.600,- eur od 09.06.2016 do 08.07.2016, zo sumy 1.410,- eur od 09.07.2016 do 08.08.2016 a zo sumy 1.244,24 eura od 09.08.2016 do zaplatenia **z a s t a v u j e .**

II. Žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi sumu 542,80 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 263,30 eura od 15.03.2017 do zaplatenia, zo sumy 263,30 eura od 10.04.2017 do zaplatenia, zo sumy 16,20 eura od 10.05.2017 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 200,- eur so splatnosťou do 20. dňa v mesiaci počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že v prípade omeškania sa s plnením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh.

III. Vo zvyšku sa žaloba **z a m i e t a .**

IV. Žalovanému sa voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 26.02.2020 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.524,24 eura (pozostávajúcu z istiny 1.244,24 eura, poplatkov za upomienky 180,- eur a poplatku za expresné spracovanie úveru 100,- eur) spolu so zmluvnou pokutou vo výške 10% ročne zo sumy 1.244,24 eura od 15.03.2017 do zaplatenia, zmluvným úrokom vo výške 33 % ročne zo sumy 1.600,- eur od 09.06.2016 do 08.07.2016, zo sumy 1.410,- eur od 09.07.2016 do 08.08.2016 a zo sumy 1.244,24 eura od 09.08.2016 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.244,24 eura od 15.03.2017 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania.

2. Žaloba bola odôvodnená tým, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 09.06.2016 žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi úver vo výške 1.600,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom a poplatok za expresné spracovanie úveru vo výške 100,- eur. Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 0 eur a úrok vo výške 33% ročne z poskytnutého úveru. Veriteľ a spotrebiteľ sa dohodli, že neuhradením ktorejkoľvek dohodnutej splátky

riadne a včas po dobu dlhšiu ako 4 mesiace, stáva sa celý dlh splatným okamžite. Predmetný dlh sa stal splatný dňa 14.03.2017. V zmysle zmluvy sa žalobca a žalovaný dohodli, že ak sa spotrebiteľ dostane do omeškania s úhradou svojho dlhu, zaväzuje sa veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne z dlžnej čiastky. Vzhľadom na to, že žalovaný neplnil riadne a včas svoj záväzok v zmysle dohodnutých podmienok, čím porušil dojednania predmetnej zmluvy a stratil výhodu splátok, žalobca vyzval žalovaného na úhradu jeho záväzku. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru sa žalovaný zaviazal uhradiť žalobcovi za každú zaslanú upomienku čiastku 30,- eur. Žalovanému bolo zaslaných spolu 6 upomienok. Žalovaný je povinný zaplatiť 180,- eur za zaslané upomienky. Žalovaný doposiaľ uhradil žalobcovi sumu vo výške 355,76 eura.

3. Žalobca ako dôkazy predložil Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 09.06.2016, Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru, Výpis z Obchodného registra.

4. Žalovaný sa k žalobe vyjadril na pojednávaní v tom zmysle, že dva roky ho nekontaktovali, keď mu prišlo predvolanie, išiel na pobočku žalobcu, pričom zaplatil osobne na pobočke 200,- eur. Ak by bol zaviazaný zaplatiť, žiadal o možnosť plnenia v splátkach vo výške 200,- eur do 20-teho dňa v mesiaci. Ako dôkaz žalovaný predložil Potvrdenie o prevzatí finančných prostriedkov zo dňa 18.05.2020.

5. Podaním doručeným súdu dňa 06.04.2020 zobral žalobca žalobu späť v časti sumy 280,- eur (pozostávajúcej z poplatkov za upomienky 180,- eur a poplatku za expresné spracovanie úveru 100,- eur), ako aj v časti zmluvného úroku vo výške 33 % ročne zo sumy 1.600,- eur od 09.06.2016 do 08.07.2016, zo sumy 1.410,- eur od 09.07.2016 do 08.08.2016 a zo sumy 1.244,24 eura od 09.08.2016 do zaplatenia a žiadal konanie v tejto časti zastaviť.

6. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

7. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

8. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

9. Súd v súlade s citovanými ustanoveniami konanie vo vyššie uvedenej časti (t.j. v časti o zaplatenie sumy 280,- eur a zmluvného úroku vo výške 33 % ročne zo sumy 1.600,- eur od 09.06.2016 do 08.07.2016, zo sumy 1.410,- eur od 09.07.2016 do 08.08.2016 a zo sumy 1.244,24 eura od 09.08.2016 do zaplatenia) vo výroku I. rozsudku zastavil, keď nebolo potrebné zisťovať stanovisko žalovaného k čiastočnému späťvzatiu žaloby, pretože k nemu došlo pred prvým pojednávaním.

10. Podľa § 290 CSP, spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

11. Podľa § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

12. Súd vo veci vykonal dokazovanie vyššie citovanými listinnými dôkazmi predloženými žalobcom a žalovaným, ako aj výsledkom elektronickej lustrácie žalovaného v Sociálnej poisťovni a výsluchom žalovaného (§ 295 CSP), keď pojednával v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti (ktoré ospravedlnenie však bolo do spisu doručené až po pojednávaní), pričom zistil nasledovný skutkový stav:

13. Medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 09.06.2016 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského úveru žalovanému vo výške 1.600,- eur, pričom žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úrok (410,40 eura) a poplatok za expresné spracovanie úveru (100,- eur), čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne 09.06.2017 predstavovalo sumu 510,40 eura, t.j. zaplatiť celkovú čiastku 2.110,40 eura. Úrok bol v zmluve dojednaný vo výške 33,00% ročne a RPMN vo výške 38,49%

ročne. Výška priemernej RPMN bola v zmluve uvedená vo výške 23,58%. Prvé štyri splátky boli dojednané vo výške 1,- euro a ostatné vo výške 263,30 eura. Splátky boli splatné k 9. kalendárnemu dňu v mesiaci počnúc dňom 09.07.2016, pričom termín konečnej splatnosti bol dojednaný na 09.06.2017. Do podania žaloby žalovaný na úver zaplatil celkom sumu 355,76 eura (podľa nepopretého tvrdenia žalobcu v žalobe) a po podaní žaloby dňa 18.05.2020 sumu 200,- eur (čo žalovaný preukázal originálom Potvrdenia o prevzatí finančných prostriedkov zo dňa 18.05.2020, z ktorého vyplýva úhrada žalobcovi na zmluvu s totožným variabilným symbolom).

14. Podľa § 488 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

15. Podľa § 489 OZ, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

16. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „OBZ“), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

17. Podľa § 52 ods. 1 a 2 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (1) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. (2)

18. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“) (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. 18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, 1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu 1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľností určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov 1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

19. Podľa § 2 písm. d) ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

20. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

21. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

22. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výška úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

24. Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

25. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

26. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

27. Podľa § 54a OZ, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

28. Podľa § 544 ods. 1 a 2 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. (1) Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. (2)

29. Podľa § 545 ods. 1 OZ, ak z dojednávania o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné, je dlžník zaviazaný plniť povinnosť, ktorej splnenie bolo zabezpečené zmluvnou pokutou, aj po jej zaplatení.

30. Podľa § 53 ods. 1 až 3 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. (1) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. (2) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. (3)

31. Podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

32. Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

33. Medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanému vo výške 1.600,- eur, ktorý mal žalovaný vrátiť spolu s úrokom a poplatkom za expresné spracovanie úveru v celkovej sume 2.110,40 eura s konečnou splatnosťou dňa 09.06.2017. Žalovaný na úver zaplatil celkom sumu 555,76 eura, z toho 355,76 eura do podania žaloby (podľa tvrdenia žalobcu v žalobe) a 200,- eur po podaní žaloby (čo žalovaný preukázal originálom Potvrdenia o prevzatí finančných prostriedkov zo dňa 18.05.2020, ktorý listinný dôkaz žalobca nespochybnil).

34. Právny vzťah založený predmetnou zmluvou je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho nielen podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.), ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. OZ a zákona č. 129/2010 Z.z.). K uvedenému záveru dospel súd z dôvodu, že uvedená

zmluva je formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, pretože text zmluvy bol vopred pripravený, dlžník ako spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym podstatným spôsobom zasahovať do jej obsahu. S poukazom na vyššie uvedené a vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat legi generali*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade sú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., má prednosť pred všeobecnou úpravou, súd vyhodnotil zmluvný vzťah podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

35. Žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o úvere, ktorá má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 2 písm. d) ZoSÚ, na základe uzatvorenej zmluvy žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver a žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Keďže žalobca si po čiastočnom späťvzati neuplatňoval voči žalovanému nárok na zaplatenie zmluvného úroku, poplatku za expresné spracovanie úveru a poplatkov za upomienky, bolo nadbytočné podrobne sa zaoberať otázkou prípadnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Avšak súd by k takémuto záveru musel dospieť, keďže v zmluve minimálne chýbajú náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c), d), f) ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), a síce adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, dátum narodenia spotrebiteľa a doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čo by malo i tak za následok použitie ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy) a považovanie úveru za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na to, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 1.600,- eur a žalovaný na úver zaplatil celkom sumu 555,76 eura, mal by žalovaný zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.044,24 eura. Vzhľadom na ustanovenie § 54a OZ však súd musel prihliadnuť na premlčanie práva zo spotrebiteľskej zmluvy.

36. Vyššie citované ustanovenie § 54a OZ je špeciálnym ustanovením k ustanoveniu § 100 ods. 1 OZ, a je treba aplikovať ho prednostne v prípade nároku uplatneného zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorým je aj nárok uplatnený v tomto konaní. Keďže žalobcom uplatnený nárok je nárokom zo spotrebiteľskej zmluvy, bol súd v zmysle § 54a OZ povinný z úradnej povinnosti skúmať, či nedošlo k premlčaniu nároku žalobcu, a teda prihliadnuť na premlčanie *ex offo*, teda aj bez toho, aby sa žalovaný premlčania dovoľával v zmysle Občianskeho zákonníka. Právna úprava v ustanovení § 54a OZ bola zavedená zákonom č. 343/2018 Z.z. s účinnosťou od 05.12.2018, pričom vo vzťahu k tejto právnej úprave bolo prijaté prechodné ustanovenie § 879v OZ, v zmysle ktorého konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov. Keďže konanie sp.zn. 11Csp/10/2020 začalo až po účinnosti zákona č. 343/2018 Z.z., bolo potrebné aplikovať predmetné ustanovenie § 54a OZ, a preto sa súd zaoberal možným premlčaním uplatneného nároku.

37. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo vykonané. Premlčaním právo nezaniká, iba sa oslabuje a trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Účelom premlčania je tak jednak stimulovať subjekty k včasnému vykonaniu subjektívnych občianskych práv, jednak zamedziť tomu, aby dlžníci neboli ohľadom svojich povinností vystavení po časovo neurčitú dobu donucujúcemu zákroku zo strany súdov.

38. Keďže súd bol povinný aplikovať ustanovenie § 54a OZ, a teda bol povinný prihliadnuť na premlčanie nároku voči spotrebiteľovi *ex offo*, na túto skutočnosť prihliadol a dospel k záveru, že z dôvodu premlčania nároku žalobcu nie je možné mu priznať uplatnený nárok pri neuhradených splátkach splatných viac ako tri roky pred podaním žaloby (26.02.2020). Keďže žalovaný uhradil celkom sumu 555,76 eura, ktorú sumu je potrebné započítať na najskôr splatné splátky, znamená to, že neuhradené, ale premlčané sú: splátka splatná dňa 09.01.2017 (v časti 238,14 eura, keď zvyšok v sume 25,16 eura bol uhradený) a splátka splatná dňa 09.02.2017 (v sume 263,30 eura). Súd preto žalobe v časti nepremľanej istiny 542,80 eura (splátky splatné dňa 09.03.2017 vo výške 263,30 eura, dňa 09.04.2017 vo výške 263,30 eura a dňa 09.05.2017 vo výške 16,20 eura) vo výroku II. rozsudku vyhovel a vo zvyšnej časti žalobu z dôvodu premlčania nároku (z toho v časti 200,- eur aj z dôvodu, že táto suma bola v priebehu konania žalovaným uhradená, napriek tomu však žalobca v tejto časti žalobu späť nevzal, a preto bola žaloba v tejto časti aj nedôvodná) vo výroku III. rozsudku zamietol.

39. Súd dodáva, že pokiaľ ide o výšku a splatnosť jednotlivých splátok, z dôvodu, že žalobca si v konaní úrok z úveru po čiastočnom späťvzati neuplatňoval, keď zároveň bolo potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov pre chýbajúce náležitosti zmluvy, bolo potrebné vychádzať z toho, že jednotlivými splátkami mala byť splácaná iba istina úveru. Pri výške istiny 1.600,- eur a prvých 4 splátkach vo výške 1,- euro to znamená, že ostatné splátky (až do dosiahnutia sumy istiny 1.600,- eur) boli splatné nasledovne: splátka 263,30 eura splatná dňa 09.11.2016, splátka 263,30 eura splatná dňa 09.12.2016, splátka 263,30 eura splatná dňa 09.01.2017, splátka 263,30 eura splatná dňa 09.02.2017, splátka 263,30 eura splatná dňa 09.03.2017, splátka 263,30 eura splatná dňa 09.04.2017, splátka 16,20 eura splatná dňa 09.05.2017.

40. Pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania vo vzťahu k jednotlivým splátkam, súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 25Co/115/2016-146 zo dňa 26.07.2017, ktorý v obdobnej veci v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že „z obsahu pripojenej zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 21.9.2006 uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným nesporne vyplýva, že plnenie úveru medzi zmluvnými stranami bolo dohodnuté v mesačných splátkach v počte 60 vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci vo výške splátky 1.091,- Sk, pričom prvá bola splatná dňa 20.10.2006 a konečná splatnosť úveru 20.9.2011. Je teda nesporné, že dané plnenie bolo dohodnuté v splátkach, bola teda naplnená hypotéza cit. ust. § 103 Občianskeho zákonníka a preto v danom prípade premlčacia doba jednotlivých splátok začala plynúť vždy odo dňa ich zročnosti, ako to správne zohľadnil prvoinštančný súd v preskúmanom rozsudku. Skutočnosť, že zmluva obsahuje i konečnú splatnosť dlhu, ako na to poukazuje odvolateľ, nijako nevyklučuje, že ide o dohodu o plnení v splátkach podľa § 103 Občianskeho zákonníka. Konečná splatnosť úveru musí byť v spotrebiteľskej zmluve uvedená na základe požiadavky zákona. Jej uvedenie v zmluve ale žiadnym spôsobom nemá vplyv na výslovné zmluvné dojednanie o plnení dlhu v splátkach.“

41. Z dôvodu, že žalovaný peňažný záväzok včas a riadne nesplnil, vznikol žalobcovi nárok požadovať od žalovaného popri plnení priznanej istiny i úrok z omeškania, pretože ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu. Žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením peňažného dlhu vždy nasledujúci deň po splatnosti každej splátky. V konaní pritom nebolo ani na výzvu súdu preukázané, že by došlo k predčasnému zosplatneniu úveru ku dňu 14.03.2017, keďže žalobca ani na výzvu súdu zo dňa 25.03.2020 (č.l. 25) nepreukázal naplnenie podmienok v zmysle § 53 ods. 9 OZ (doručenie upozornenia žalovanému o možnosti uplatnenia práva predčasného zosplatnenia, ani doručenie oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru). Vychádzajúc z uvedeného a s poukazom na § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. má žalobca nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške o 5 percentuálnych bodov viac, ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. pri každej splátke vo výške 5% ročne. Ako už bolo uvedené vyššie, súd pritom vychádzal z toho, že žalobca sa v konaní domáhal iba istiny, pričom pri výške istiny 1.600,- eur a prvých 4 splátkach vo výške 1,- euro to znamená, že ostatné splátky (až do dosiahnutia sumy istiny 1.600,- eur) boli splatné nasledovne: splátka 263,30 eura splatná dňa 09.11.2016, splátka 263,30 eura splatná dňa 09.12.2016, splátka 263,30 eura splatná dňa 09.01.2017, splátka 263,30 eura splatná dňa 09.02.2017, splátka 263,30 eura splatná dňa 09.03.2017, splátka 263,30 eura splatná dňa 09.04.2017, splátka 16,20 eura splatná dňa 09.05.2017. S poukazom na uvedené súd žalobcovi priznal úrok z omeškania vo výške 5% ročne z jednotlivých nepremičaných splátok odo dňa nasledujúceho po ich splatnosti až do zaplatenia, keď predčasné zosplatnenie úveru v konaní preukázané nebolo. Hoci pri splátke 263,30 eura splatnej dňa 09.03.2017 by mal žalobca nárok na úrok z omeškania už odo dňa 10.03.2017, žalobca úrok z omeškania žiadal až odo dňa 15.03.2017, a preto mu súd pri tejto splátke úrok z omeškania priznal až od tohto neskoršieho dátumu, keďže súd nemôže prekročiť žalobu a priznať viac. V prípade premlčaných splátok súd žalobcovi úrok z omeškania z týchto splátok nepriznal, keďže úroky z omeškania tvoria príslušenstvo pohľadávky a sledujú jej osud, z čoho možno usúdiť, že vedľajší úrokový záväzok sa premlčí najneskôr v rovnakej dobe ako hlavný peňažný záväzok.

42. Žalobca si uplatnil aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10% ročne zo sumy 1.244,24 eura od 15.03.2017 do zaplatenia, z dôvodu, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu povinnosti uhradiť čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve.

43. Z ustanovenia § 544 OZ vyplýva, že účastníci si môžu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie výšky zmluvnej pokuty alebo spôsobu jej určenia. Zmluvná pokuta

musí byť dojednaná písomne a musí byť určená jej výška alebo určený spôsob jej určenia, inak by bola neplatná.

44. Súd nepriznal žalobcovi nárok na ním uplatnenú zmluvnú pokutu vo výške 10% ročne zo sumy 1.244,24 eura od 15.03.2017 do zaplataenia, pretože zmluvnú pokutu nepovažoval za platne dojednanú, a to z dôvodu jej rozporu so zákonom (§ 39 OZ), pretože obchádza ustanovenie § 517 ods. 2 OZ, ktoré je kogentným ustanovením presne vymedzujúcim maximálnu výšku úroku z omeškania, ktorú si žalobca v súvislosti s omeškaním dlžníka môže uplatniť. V tejto súvislosti súdu poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/58/1998 zo dňa 27.10.1998, podľa ktorého „z povahy ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. vyplýva, že kogentne je stanovená iba horná hranica úrokov z omeškania, ktorej prekročenie nie je prípustné. Veriteľ peňažnej pohľadávky môže od dlžníka, ktorý je v omeškaní s plnením peňažného dlhu, uplatňovať úroky z omeškania aj v menšom rozsahu, než ustanovuje cit. právny predpis.“

45. Navyše, zmluvná pokuta nebola individuálne dojednaná, ale bola žalobcom uvedená v rámci formulárovej zmluvy, ktorej obsah žalovaný nemohol ovplyvniť. Dojednanie o zmluvnej pokute súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve v zmysle § 53 ods. 1, § 53 ods. 4 písm. k) OZ, a preto neplatnú podľa §53 ods. 5 OZ. Jej neprijateľnosť vyplýva zo skutočnosti, že spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. K tomuto záveru dospel súd s ohľadom na skutočnosť, že predmetná zmluva obsahuje nárok na zaplataenie zmluvnej pokuty jednostranne iba v neprospech žalovaného (spotrebiteľa) pre prípad porušenia jeho zmluvných povinností, pričom pre prípad porušenia zmluvných povinností zo strany dodávateľa neexistuje v zmluve žiadna sankcia v podobe zmluvnej pokuty v prospech spotrebiteľa. Spotrebiteľské zmluvy pritom nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda neprijateľné zmluvné podmienky, pod sankciou absolútnej neplatnosti. Zároveň, zmluvná pokuta je neprimerane vysoká (žalobcom uplatnená ku dňu vyhlásenia rozsudku predstavuje sumu 410,42 eura) a na rozdiel od zmluvnej pokuty žalobcu ako dodávateľa v iných zmluvách o spotrebiteľskom úvere (ktorá skutočnosť je súdu známa z úradnej činnosti) nie je dojednaná ako jednorazová, ale neustále narastá. Súd preto žalobu v časti uplatnenej zmluvnej pokuty z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietol. Súd dodáva, že žalobca si nárok na zmluvnú pokutu odvodzoval od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, ku ktorému však preukázateľne nedošlo, a aj preto mu nárok na zmluvnú pokutu vzniknúť nemohol.

46. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov tak súd považoval žalobu v nepremičanom rozsahu 542,80 eura za dôvodnú, a preto jej vo výroku II. rozsudku vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 542,80 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 263,30 eura od 15.03.2017 do zaplataenia, zo sumy 263,30 eura od 10.04.2017 do zaplataenia, zo sumy 16,20 eura od 10.05.2017 do zaplataenia, a vo zvyšku žalobu vo výroku III. žalobu zamietol.

47. Podľa § 232 ods. 2 až 4 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. (2) Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. (3) Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia. (4)

48. Vzhľadom na výšku istiny s príslušenstvom, ku ktorej zaplataeniu zaviazal súd žalovaného a vzhľadom na sociálnu situáciu žalovaného (žalovaný podľa jeho výpovede v rámci výsluchu pracuje krátko na dohodu s čistým príjmom cca 360,- eur mesačne, má dlhy ako živnostník na zdravotnom a sociálnom poistení v celkovej výške 7.000,- eur a jednu vyživovaciu povinnosť) mal súd za to, že je dôvodné povoliť žalovanému splácať dlh v splátkach po 200,- eur mesačne so splatnosťou do 20. dňa v mesiaci s tým, že v prípade, že dôjde k omeškaniu s plnením čo i len jednej splátky, stane sa splatným celý dlh. Pri uvedenej výške splátky bude dlh zo strany žalovaného uhradený žalobcovi v primeranom čase (výrazne skôr ako v súdnej praxi ustálenej dobe 3 roky od právoplatnosti rozhodnutia), pričom na ochranu žalobcu slúži strata výhody splátok v prípade omeškania sa žalovaného s plnením čo i len jednej splátky.

49. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

50. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. (1) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. (2)

51. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

52. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (1) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. (2)

53. Podľa Čl. 4 ods. 1 a 2 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. (1) Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. (2)

54. Podľa Čl. 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

55. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd aplikoval ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP, § 255 ods. 2 CSP, keď žalobca zavinil zastavenie konania v sume 280,-eur s príslušenstvom a zároveň mu bola priznaná suma 542,80 eura s príslušenstvom, z čoho vyplýva hrubý úspech žalobcu 36% a hrubý úspech žalovaného 64%, a teda konečný čistý úspech žalovaného 28% (64 - 36). To v konečnom dôsledku znamená nárok žalovaného voči žalobcovi na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 28% trov konania. Súd však žalovanému s poukazom na čl. 4 ods. 2 CSP a čl. 17 CSP nárok na náhradu trov konania vo výroku IV. rozsudku nepriznal, pretože mu v konaní žiadne trovy nevznikli. Súd mal pritom za to, že v súlade s čl. 17 CSP, t.j. v súlade s princípom rýchlosti a hospodárnosti konania, bolo v tomto prípade potrebné rozhodnúť o náhrade trov žalovaného uvedeným spôsobom za použitia čl. 4 ods. 2 CSP (keď potrebného ustanovenia niet), t.j. za použitia princípu racionálneho zákonodarcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. a), m) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).